

9. Fakturace

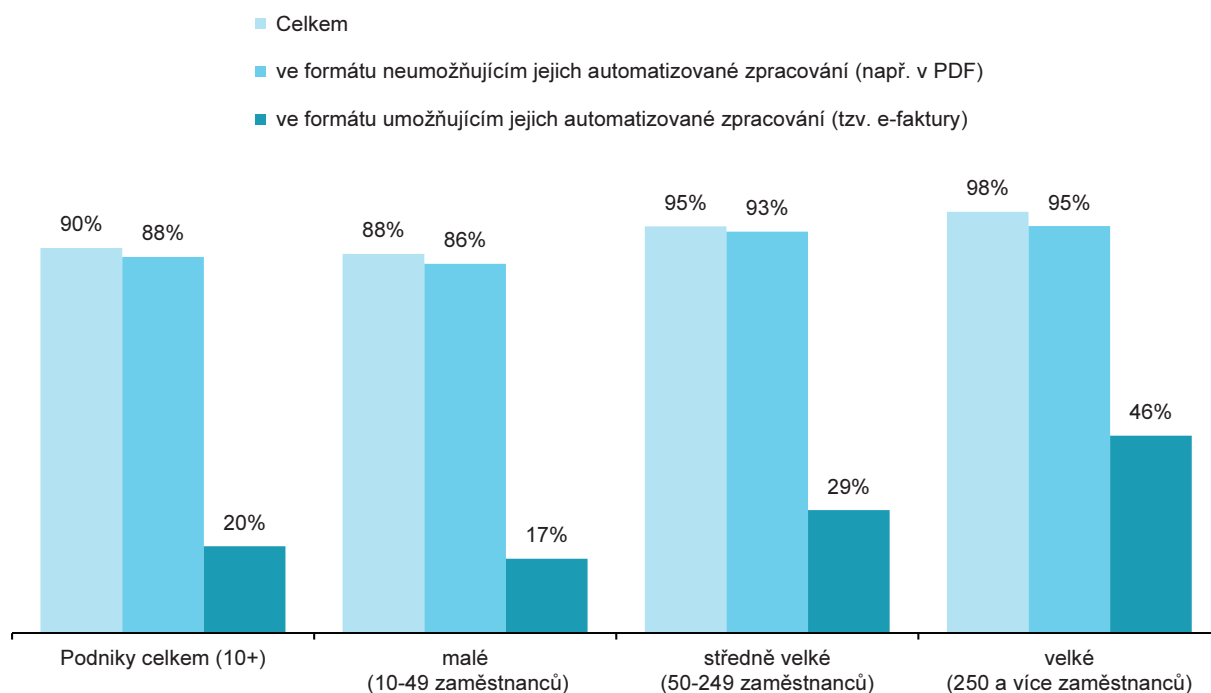
Proces fakturace obvykle klade velké nároky na administrativu napříč celým podnikem. Elektronizace a digitalizace mohou usnadnit plnění povinností, snížení chybovosti i nákladů. V tuzemských firmách je stále velmi rozšířené zasílání faktur ve formátu PDF, který ale není vhodný pro automatizované zpracování. Plnohodnotná elektronická faktura je taková, kde jsou data strojově přenesena do podnikového či účetního systému protistrany, kde jsou opět elektronicky zpracována. Takové faktury v roce 2023 zasílala pětina tuzemských firem.

Hlavní zjištění

- **Fakturu v elektronické podobě** vystavilo a zaslalo v roce 2023 devět firem v Česku z deseti. Pro tuzemské podniky s deseti a více zaměstnanci ale platí, že téměř všechny účetní doklady, které vystavují v elektronické podobě, jsou ve formátu, který **neumožňuje jejich automatizované zpracování**. Často jde o faktury zaslané e-mailem, většinou jako příloha **v PDF formátu**. V roce 2023 tuto možnost využívalo 88 % všech firem v Česku, tedy 98 % z těch, které zasílaly faktury v elektronické podobě. Plně automatizované faktury (tzv. e-faktury) zaslala v roce 2023 pětina firem s 10 a více zaměstnanci, tedy zhruba **čtyřikrát méně firem** než faktury např. v PDF, které neumožňují automatizované zpracování.
- E-faktury zasílaly v roce 2023 **nejčastěji velké podniky** s více než 250 zaměstnanci (46 %). Zaslala je necelá třetina středně velkých subjektů (29 %) a 17 % malých firem. Z hlediska odvětví vystavovaly e-faktury především subjekty působící **v automobilovém průmyslu** (CZ NACE 29-30: 42 %), dále pak v potravinářském, nápojovém a tabákovém průmyslu (CZ NACE 10-12: 35 %), ve velkoobchodě (33 %) nebo podniky působící v telekomunikačních činnostech (32 %).
- **Pouze e-faktury¹** vystavovalo v roce 2023 velmi malé množství firem (1 %). Je obvyklé, že tuzemské firmy vystavují faktury v elektronické formě oběma způsoby, protože využívání pouze e-faktur závisí také na schopnosti protistrany strojově přenést faktury ve standardizovaném formátu do svého účetního systému.
- Firmy s 10 a více zaměstnanci v Česku vystavily v roce 2023 z celkového objemu zaslaných daňových dokladů **průměrně 10 % e-faktur**. V případě malých firem se jednalo o 9 %, u středních o 13 % a u velkých o 25 % e-faktur z celkového objemu zaslaných faktur.
- Poměrně významná část podniků v Česku stále vystavuje daňové doklady i **v papírové podobě**. V roce 2023 jich bylo 69 %. Faktury v papírové podobě ale podniky vystavují většinou v kombinaci s dalšími typy elektronických faktur, např. s fakturami v PDF. **Pouze papírové faktury** v roce 2023 vystavovalo 7 % tuzemských podniků a tento podíl se v čase snižuje. Ještě v roce 2017 vystavovalo pouze papírové faktury 23 % firem. Pouze papírové daňové doklady vystavují častěji malé firmy (8 % z nich) a podle převažující ekonomické činnosti jich nalezneme nejvíce ve stravování a pohostinství (17 % podniků), v potravinářském, nápojovém a tabákovém průmyslu (15 %) nebo v maloobchodě (14 %).
- V zasílání faktur elektronickou cestou ve formátu, který **neumožňuje jejich automatizované zpracování**, jsou české firmy za rok 2023 **na 3. místě v EU27**. Častěji než v Česku zasílaly tento typ daňových dokladů podniky ve Švédsku (90 % z nich) a ve Finsku (89 % z nich). Průměr za EU27 činil za rok 2023 73 % podniků. Nejméně podniků v rámci Unie zasílá PDF faktury v Itálii (47 %), jde o jedinou zemi, kde je podíl podniků nižší než 50 %.
- Pokud však žebříček sestavíme z podniků zasílajících plnohodnotné automatizované e-faktury, jsou tuzemské firmy hluboko pod průměrem EU27. Nejvíce e-faktur vystavují firmy v Itálii (97 %) a ve Finsku (93 %). Průměr za evropskou sedmadvacítku za rok 2023 činil 39 %. Podobně jako podniky v Česku jsou na tom v případě zasílání e-faktur podniky na Kypru, v Řecku nebo v Lotyšsku, nejméně tento typ plně automatizovaných faktur zasílají podniky v Bulharsku (16 %) a Polsku (15 %).

¹ Jednalo se o firmy, které v roce 2023 vystavily a zaslaly pouze elektronické faktury ve standardizovaném formátu umožňujícím automatizované zpracování dat a zároveň nezaslaly žádné další typy faktur.

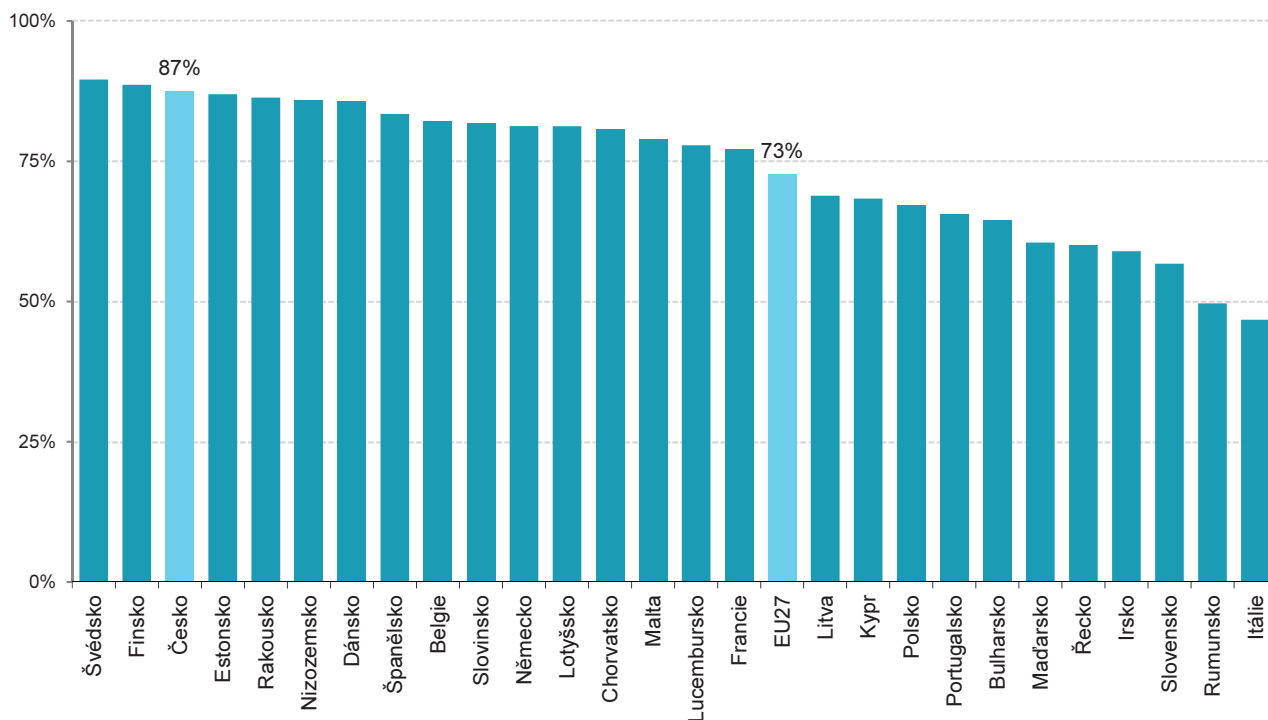
Graf 9.1: Podniky v ČR zasílající faktury v elektronické podobě; 2023

% z celkového počtu podniků v dané velikostní skupině

Zdroj: Český statistický úřad

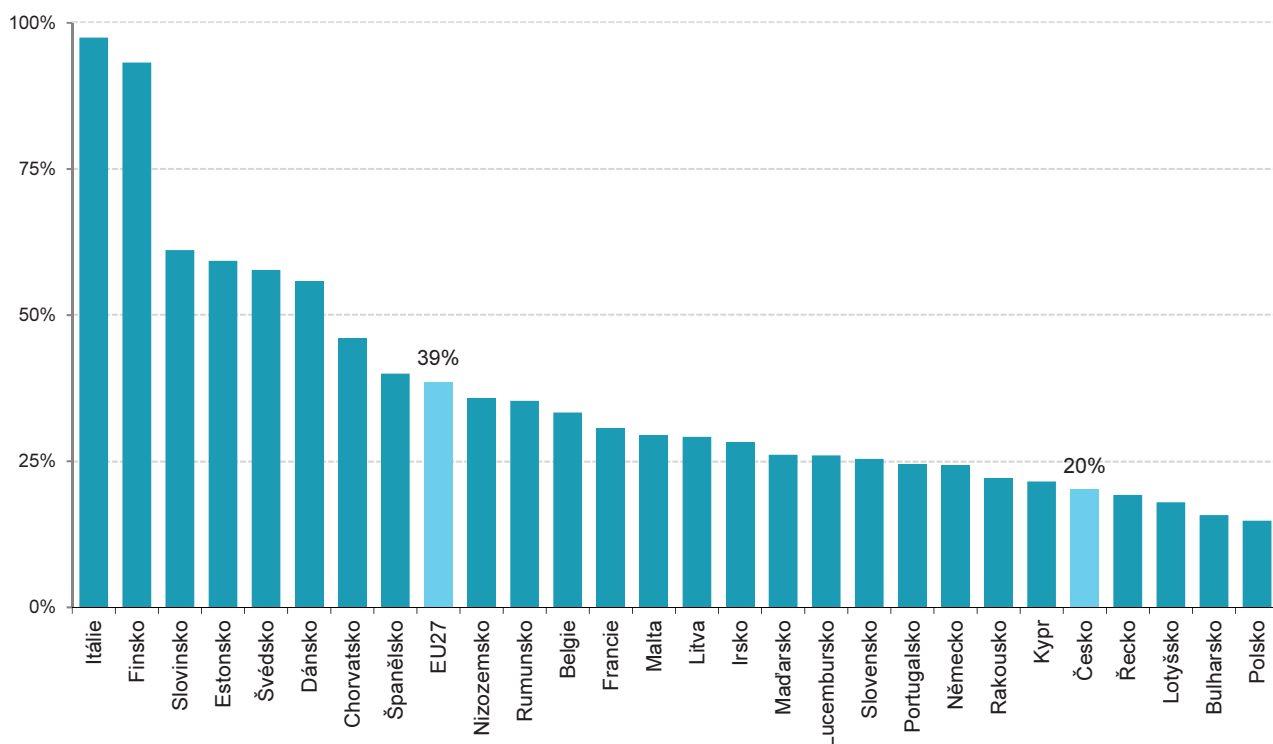
Graf 9.2: Podniky v zemích EU27 zasílající faktury ve formátu neumožňujícím jejich automatizované zpracování (např. v PDF); 2023

% z celkového počtu podniků s 10 a více zaměstnanci v dané zemi

zdroj dat: Eurostat, 2023

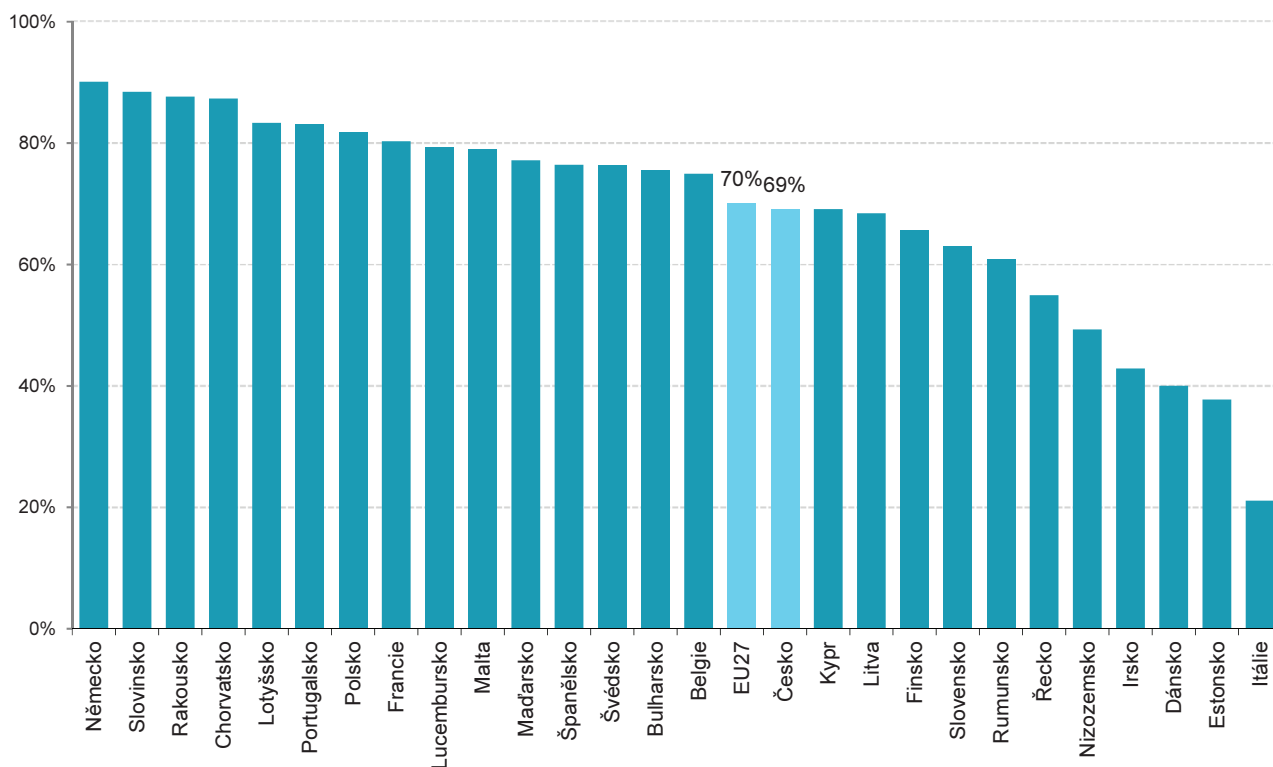
Graf 9.3: Podniky v zemích EU27 zasílající faktury ve formátu umožňujícím jejich automatizované zpracování (tzv. e-faktury); 2023

% z celkového počtu podniků s 10 a více zaměstnanci v dané zemi

zdroj dat: Eurostat, 2023

Graf 9.4: Podniky v zemích EU27 zasílající faktury v papírové podobě; 2023

% z celkového počtu podniků s 10 a více zaměstnanci v dané zemi

zdroj dat: Eurostat, 2023